

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 "
Egy óra 1.— "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pett
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Milyen lesz a világbéke!

Debreczen, augusztus 31.

Az orosz czár világbékét hirdető proklamációja magával ragadta az egész világot. Nincsen senki se innen se túl a tengeren, nincs ember, bármely politikai párthoz, bármely valláshoz vagy nemzeti-séghez tartozék, aki a legőszintébb lelkesedéssel fel ne kiáltana: „Üdvözlégy oroszok czárja! Üdvözlégy, mint nemcsak népednek, hanem az egész emberiségnek szerető atyja!”

Nincs ehez fogható gondolat, Krisztus után nincs a történelemnek egyetlen olyan momentuma, mely nagyszerűségében, fenköltésében az orosz czár igéjét megközelítené.

Az emberek lázban égnek, felmagasztaltságukban nem bírják felfogni az eszme kiszámíthatatlan horderejét és átalakító hatását.

És ilyenkor a fantázia ezerféle alakban foglalkoztatja az ember agyát. A lehetőség elé mindenféle akadályokat gördít a kombináció: nemzetek aspirációját, megtorlási-, uralom- és terjeszkedési vágyat, nem gondolván meg, hogy a világbéke fenséges eszméje mindezeket elnémitja; mint olyant amely csak mint jogos és törvényes követelés nyerhet *békés, fegyvertelen, polgári uton kielégítést.*

Ez alkalommal kapjuk egy országos hírnevű, a politikai és társadalmi életben igen előkelő állást elfoglaló egyéniségtől, lapunk nagyrabecsült barátjától, az alábbi nyilatkozatot:

A világbéke védereje.

A hadviselés korszakában *bekelészámának* nevezték azt az abnormális katonatömeget, mely csupán a saját fegyelmi ügyeivel és a kiképzéssel elfoglalva, tehát anélkül, hogy valamit produkált volna és nemzetgazdászati szempontból valami közvetlen eredményt tudott volna felmutatni, óriási mértékben vette a polgári, tehát produktív elem anyagi erejét igénybe. Daczára annak, hogy emiatt a nemzet kulturális, ipari- és kereskedelmi és közgazdasági érdekei háttérbe szorultak és csak akkor nyertek némi, többnyire mostoha elintéztést, amikor a militarizmus igényeit teljesen kielégítettük, — sem a népképviselő, sem a kormány nem volt képes ezen az állapoton segíteni, sőt ellenkezőleg a militarizmus igényei, „a haderő tökéletesbitése” czimén újabb és újabb áldozatokat követelt, úgy, hogy az egyén megélhetése igen kérdésessé vált. Az emberiség kétharmadrésze dolgozott, egyharmadrésze pedig örökös tét-

lenségben élvezte a produktív elem által nyújtott előnyöket. Így keletkezett a *szocializmus*, amely az alapigazságon kívül éretlen gondolkodásával sok burjánt termelt.

Hogy a *világbéke* korszakában a nép jogos és természetes igényeit nem lehet egy csapásra kielégíteni és hogy a helyzet nem fog azonnal kedvezőbbé válni, az az emberi hiúság örök törvényében leli magyarázatát. Különösen a jelen évszázad nevezhető leginkább az ádáz versengés és az uralomvágy korszakának. Gyors meggazdagodás és kényelmes ekzisztencia: ez volt a jelszó. Az egyének soha sem jutott eszébe azt a rendszert kárhóztatni, melynek szolgálatában állott, feltéve, hogy czélját: a kényelmes életmódot, elérte. Mindenki úgy boldogul a hogy tud, az akadályokat pedig úgy háritja el utjából, ahogy lehet.

Ezt nevezzük *szabad versenynek*.

A világbéke bekövetkeztével természetesen megszorodik a termelő elem s ezzel együtt a fogyasztás is; az államfenntartás terhe azonban lényegesen esökken s ez a kisebb teher is a nagyobb mérvű termelő nép között *aránylagosan* lesz kirova. Szóval bekövetkezik azon egyedül természetes állapot, amikor *mindenki dolgozik és mindenki egyenlő mértékben tartja fenn az államot.*

Véderő akkor is lesz, (de csakis véderő és nem békelétszám), mert hiszen anélkül az *állampolgárok* biztonságáról egyáltalán nem lenne gondoskodva. Ha nem is lesz háború, de belviszály, lázadás, külső betörés ellen okvetlenül védekezünk kell, mely védekezés nélkül épen a legveszedelmesebb ellenséget: az *anarchizmust* növelnők.

A *világbéke védereje sokkal hatalmasabb lesz a mostani haderőnél*, mert minden honpolgár saját magát védelmezi. Minden ember *honvéd* lesz és pedig katonailag fegyverkezett honvéd. — Előírás szerinti fegyverről és egyenruházatról ki-ki maga gondoskodik, amit a csekély adózás mellett mindenki könnyen elviselhet. Szolgálati idő nem lesz, csak évenként 15 napi fegyvergyakorlat. E végből katonai szakerőkből álló, hivatásos és állandó *honvédelmi bizottságok* alakíttatnak, megfelelő legénységgel, mely bizottságok feladata a 15 naponként felváltva érkező csapatokat fegyverforgatásra oktadni és fegyverezni.

Hadügyminiszter nem lesz, azonban a *honvédelmi miniszterium annál nagyobb fontosságot nyer*, amellet az egyes kerületekben (megyékben) megfelelő rendelkezési joggal felruházott *honvédelmi kormánybiztosok* fogják a közvetlen felügyeletet gyakorolni.

Ez pedig nem lesz valami önkéntes, tüzoltó-egylet, vagy mentő-társaság, hanem a legszigorubb rendszeren alapuló, törvényhozásilag kötelezett *véderő*.

És ebben a hazafiság, a honszeretet is a legpéldásabban nyilvánul, mert hiszen mindenki a saját hazáját, a saját földjét, házat, tulajdonát védelmezi.

A bizalom az orosz czár felé irányul és amit ez a feltétlen hatalmu nagy ur elhatároz, annak kivihetőségében nincs okunk kételkedni.

Az eredmény.

Debreczen, augusztus 31.

(U. A.) A király elnöklete alatt tartott miniszteri tanácskozások immár befejezést nyertek, a magyar alkotmány ereje győzött a nehézségeken.

A határozat az, hogy az osztrák kormány köteles a birodalmi tanácsot összehívni s a kiegyezés parlamentáris tárgyalását megkezdeni.

Ez az eredmény csak úgy volt elérhető, hogy a magyar kormány szigoruan ragaszkodott a törvényes álláspont-hoz s a mint annál többet nem kívánt, úgy kevesebbet sem fogadott el.

Ezen magatartásával Magyarország ismét, mint mindannyiszor, megmutatta, hogy az osztrák alkotmányosság bástyája nálunk van. Deák Ferencz hagyománya az idők folyamán sem vesztett erejéből, s a magyar kormány férfiak most is annak értelmében jártak el.

Ez a hagyomány, mint tudjuk, azt jelenti, hogy a magyar nemzeti alkotmányosság nem állhat fenn a nélkül, hogy az államügyek Ausztriában is alkotmányosan intézessenek.

Ha Ausztriának parlamentje nincs, az osztrák érdekeket egyedül az osztrák császár kénytelen képviselni a ki pedig egyuttal a mi királyunk is. Ekként a korona leszállana a pártatlanság magaslatáról s így esetleg a magyar érdekekkel szembe helyezkednék.

Másfelől ugyanaz az uralkodó, a ki Ausztriában absolut módon uralkodik, nem volna képes Magyarországon az alkotmány szellemében eljárni.

Ezért bir oly végtelen fontossággal az, hogy a gyakorlatban tényleges elismerést nyert azon elv, hogy az osztrák kormány csak alkotmányos lehet, mert különben nem csak a gazdasági közöség, de még a politikai kapcsolat sem volna Magyarország és Ausztria közt fenntartható.

Már most mi következik még abból, hogy az osztrák kormány a magyar miniszteriumnak az alkotmányban gyökerező követelése folytán volt kénytelen magát a birodalmi tanács egybehívására és a kiegyezés alkotmányos tárgyalásának megkísértésére kötelezni?

Ennek a momentumnak más folyamánya nem lehet, mint az, hogy ha az osztrák kormány az alkotmányos tárgyalást sikertelenül kísérti meg, akkor a magyar kormány Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezését nem kereskedelmi és vámszövetség alakjában, hanem az önálló rendelkezés valamely formájában eszközli.

Ennek még, ha ezen önálló rendelkezés tartalma tényleg a közös vámterület maradna is, — elvi jelentősége elvitathatatlan.

Ahhoz, hogy az önálló vámterület életbe lépjen, nem mutatkozni nálunk valami nagy hajlandóság, ellenkezőleg a vámtarifa-ertekezleten inkább az tűnt ki, hogy az irányadó gazdasági körök inkább félnak az önálló vámterület életbeléptetésének nagy következményeitől.

Látni való, hogy az önálló vámterületnek *mostani* felállítására nem kívánatos s a magyar nemzet érdekének teljesen elég tételük akkor, amidőn a közös vám-

terület az önálló rendelkezés formájában tartatik fenn.

Tényleg a magyar kormány már most megállapodásra jutott azon elvekre nézve, melyek szerint eljárnia kell akkor, ha az osztrák kormány alkotmányossági kísérlete újabb hajótörést szenvedne.

Azonban, mint fentebb kiemeltük, nemcsak a gazdasági közösség, hanem a közjogi kapcsolat fentartása is csak úgy lehet, ha az osztrák államügyek alkotmányosan intézettek.

Mint hogy pedig — tekintettel a nemzetiségek államrontó törekvéseire, valamint a nagyhatalmi állás feltétlen szükséges voltára, — a közjogi kapcsolatnak még akkor is meg kell maradnia, ha a gazdasági közösség megszűnnék, ez okból a közjogi kapcsolat feltételét képező osztrák alkotmányosságnak feltétlenül helyre kell állania.

Az osztrák kormány köteles oly módokat találni, melyek mellett az osztrák nemzetiségek kibékítése, s a rendes alkotmányos működés lehetővé válik, különben nemcsak a monarchia belbékéje, de fennmaradása is veszélyeztetve lesz.

Ebben látjuk mi a most befejezett miniszteri tanácskozás határozatának nagy elvi jelentőségét.

A kiegyezés válságáról a következő tudósítást vettük:

Bécs, augusztus 30. A király ma d. u. fogadta Bánffy, Lukácsot és az osztrák minisztereket

Bécs, augusztus 30. A király elnöklété alatt tartott miniszteri tanácskozásokon *befejeztettek* azok a tárgyalások, melyeket az osztrák és magyar kormány utóbbi időben a kiegyezés létrehozása céljából folytatott. A tanácskozások *tárgyát* a kiegyezés keretében eső *egész anyag* képezte. A tárgyalások *eredménye* az,

hogy az osztrák kormány, tekintettel az 1898. évi I. t. cz.-re, mely a magyar kormányt önálló rendelkezésre utalja az esetben,

ha a kiegyezés az év végéig vagy nem lesz elintézve, vagy kilátás sincs arra, hogy rövid idő alatt elintéztessék;

továbbá tekintettel a rendelkezésre álló idő rövidségére;

végül tekintettel azon törekvésre, hogy a *kiegyezés eddigi alakja* mintegy két oldalú szerződészerű és meghatározott hosszabb időre szóló rendezés *továbbra is fenn tartassék*;

elhatározta, hogy *még egyszer a birodalmi tanácshoz* fordul, hogy a *kiegyezés parlamentáris tárgyalását* *mielőbb kezdje meg.*

A magyar kormány az osztrák kormánynak *elhatározását*, mely nagy jelentőséggel bír a kiegyezésnek Magyarországon való parlamentáris tárgyalására is, — *tudomásul vette.* Az esetre, ha a kiegyezés idejekorán való parlamentáris elintézése Ausztriában nehézségekbe ütköznék, a magyar kormány már *előzetesen megállapodott az elvekre* nézve, melyek szerint eljárni kíván.

Hitelszövetkezet.

A közgazdasági és ipari érdekek védelmére és fejlesztésére, a biztos és olesó tőke megteremtése céljából hozott meg az 1898. XXIII. t.-cz., amelynek életbe léptetése immár küszöbön áll és nehogy az állam azzal legyen vádolható hogy ezen mindenestre haszonnal járó intézményből az oroszlan rész magának vindikálja, részt akar adni mindazoknak, a kik az alaptőke megteremtésére vele társulni ohajtanak, e végből megbizta a kereskedelmi és iparkamarát az alábbi fölhívás közzétételére:

Aláírási felhívás.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. évi XXIII. törvények 48 § a az e törvény alapján keletkezett

vagy átalakult gazdasági és ipari hitelszövetkezetek ügyének előmozdítására és hiteligenyeinek kielégítésére Budapesten, országos központi hitelszövetkezetek felállítását rendeli el.

Ennek lehetővé tétele végett a pénzügyminiszter ur a magyar királyi államkincstár nevében egymillió korona alapítványt jegyez, de alkalmat kíván adni a miniszter ur arra, hogy az országnak a törvényhozás szándékát méltányló közönsége az alakítandó országos intézet létesítésénél a maga részét kivegye, minél fogva az alakítandó országos központi szövetkezet alapítványi üzletrészeire a nyilvános aláírást ezennel megnyitja.

Egy alapítványi üzletrész a törvényben megállapított legkisebb összegre: 1000, szóval ezerkoronára szól.

Az 1898. évi XXIII. törvényeknek az alapító tagok jogviszonyaira vonatkozó rendelkezéseiből tájékozásul a következőket említjük fel.

1. Az alapító tagok a központi hitelszövetkezet kötelezettségeiért csak alapítványi üzletrészeik erejéig felelősek, másrészt a központi hitelszövetkezet vagyonában és jövedelmeiben csakannyiban részesülnek, hogy üzletrészeik alapszabály szerű visszafizetését, s a nyereségből legfeljebb négy (4) százalék évi osztalék kiszolgáltatását követelhetik.

Szavazati jogukat és gyakorlásának módját az alapszabályok fogják meghatározni.

Az általuk jegyzett alapítványi üzletrészek visszafizetésével tagságuk megszűnik.

2. A központi hitelszövetkezet tiszta nyereségéből első sorban 10 százalék a tartalékalapra, továbbá 10 százalék a kötvények külön biztosítéki alapjára, a fennmaradó összeg az alapítványi üzletrészek osztalékára és ennek fedezése után a szövetkezeti üzletrészek osztalékára fordítandó. A maradék a tartalékalap és külön biztosítéki alap között a közgyűlés által megállapítandó arányban megosztandó.

3. A központi hitelszövetkezet igazgatóságának tizenkét tagja közül az alapító tagok, a m. kir. államkincstárt ide nem értve, négy tagot választanak az alapszabályokban meghatározott időre.

TÁRCZA.

A kék pille.

— Irta: Gárdonyi Géza. —

Van a méhesemben egy szalma-dívány. Mikor a napóra igen fekete vonással mutatja a délutáni időt, oda szoktam leheverni és olvasgatni, vagy szenderegni. Mert olvasni is jó, meg aludni is jó. Mikor olvasok, úgy érzem, mintha egy másik embernek a lelke volna bennem, és ez gyönyörűség; mikor pedig alszom, úgy érzem, mintha az én lelkem volna egy másik emberben; — és ez is gyönyörűség.

Itt a néhai jó Szalárdi János Siralmas Magyar Krónikája volt a kezemben; de se nem olvastam, se nem aludtam; csak ott üldögéltem a szalmaidívány sarkán és a fejemet a kezemre támasztva, elnéézve néztem az ajtó elé ereszkedő díófa lombfüggönyén át a kertemet. Micsoda sokadalma ez itt az életnek! Nincs e földön egy tenyéryi térség, amelyen valami növény meg ne vetette volna a lábát. Ezernyi ezer rejtelmes élet emeli itt az ég felé a lombjait, még a virágait; táplálkoznak a földből; isszák a harmatot; várják a napot reggel, az éjjeli árnyéket este. Az ágak meg a levelek érintik, takarják, nézik egymást. A virá-

gok ide-oda fordítják a fejüket; hajladoznak, mint a susogó leányok. Egy lilaszínű bájos mákvirág, mintha valamit keresne a földön. Egy lilium, mintha a szilvafára nézne. És a borsóvirágok erre arra hunyorgatják mosolygó szemek. Mindezek között pedig ezer meg ezer más élet rejtőzik: csigabigák, akik föl-fölágaskodnak egy-egy levélre, végigsétálnak a cukorborsó karóján és jobbra-balra gukerozzák a kert világát; a rózsabokrokon gyöngye kis arany szemű levelészek halványzöld tüllruhákban; a ribizlibokrokon gömbölyű kis katicabogarak; szanaszét meg ide-oda vitorlázó pillangók, akik életének uri nívolta abból is kitetszik, hogy soha egyenes irányban nem szállanak, hanem csak ötlet szerint ki, meg be, egyik virágeszárdából a másikba és mindennap leiszszák magukat. És ez mind él; mindnek van gondolata, vágya, akaratja vidámsága, vagy szomorúsága; mind családos életet él, szeretkezik, haragoskodik, dolgozik és alszik, ép úgy, mint az ember.

A méhes deszkáján egy kis nefelejtskék pillangó jelent meg. Ismerem ezt a pillangófélét: a lycenák bájos családjából való. Mikor a nap már lehajlóban van, ott rajzanak az erdő tisztásain, meg a kaszátlan réteken, a láncevirág fehér pehelygolyói fölött; néha egy egy csoport összegombolyodik a virágok fölött és mint

egy kék lapda forog föl- és alá szállva a levegőben. Mi ezeknek az életük? Csupa gondatlanság, játék és vidámság.

A kis pillangóról Bozóki Ilonka jutott az eszembe, az én kis kékszemű, kékruhájú tanítványom. Ez is a mezőn él, a pityangok, temondádfüvek, harangvirágok és kikericsok között, mert libapásztor. Kedves kis fehérarcsu gyerek; egész nap dalol meg röpköd a mezőn. A minap hogy a köhídon megállottam, ott láttam őt a fü között. A fűbokor árnyékában ült és egy bodzafa darabra öltögetett rongyokat. A fadaraból baba lesz, a rongyokból selyemviganó. Aztán a fadarabot oda szoritja ahhoz a bolond kis szívéhez. Szereti. Mert a szívnek szeretni kell, ha rongy, ha fadarab. Csöndesen álltam ott, mégis észrevett. Az ember megérzi hátulról is, ha nézik. Fölugrott és hozzám futott. Átölelte a két lábamat, én pedig megsimogattam az ő kender színű, puha és meleg haját.

— Tudok még mindent, — szölt a kezemet megfogva, — kérdezzem.

— Hát mondd meg, hogy miért teremtett téged az Ur Isten?

És a kis leány az iskolai éneklő hangon felelte:

— Azért, hogy őt szeressem, neki szolgáljak és üdvözöljek.

A szemei szinte könybe lábadtak a boldogságtól, hogy nekem felelni tudott.

Jegyzéseket elfogadnak: Debreczenben a kir. adóhivatal és a kereskedelmi és iparkamara.

A jegyzés alkalmával minden alapítványi üzletrész 20 százaléka, azaz 200 korona készpénzben a jegyzést elfogadó állampénztár vagy hivatal által kiállítandó elismervény ellenében befizetendő.

Az alapítványi üzletrészek többi részének mikor és mely részletekben leendő befizetését az alakuló közgyűlés fogja meghatározni.

Debreczen, 1899. aug. 30.

Kereskedelmi és Iparkamara.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

Spanyolország és Amerika.

Madrid, augusztus 31. A minisztertanács még nem határozott a békebizottság tagjainak kinevezése tekintetében. A külügyi, igazságügyi és gyarmatügyi minisztert kinevezték annak a törvényjavaslatnak az előadóivá, amely felhatalmazza a kormányt a béketárgyalásokra.

London, augusztus 31. A Timesnek jelentik Manillából tegnapi kelettel: Kiváló kereskedők aláírtak egy emlékiratot, amelyben kéri Salisbury lordot, hogy érvényesítse minden befolyását az ellen, hogy Spanyolország visszaszerezze szuverenitását a Filippi szigeteken.

A Porta bajai.

Konstantinápoly, augusztus 20. Hír szerint a román kormánynak azt a korábbi kívánságát, hogy metropolitát állítsanak föl a Törökországban élő románok részére, újabban Oroszország is támogatja az ökumené patriarkátusnál.

Novakovics szerb követ ma a szerb kormány nevében azt a kívánságot terjesztette a porta elé, hogy az uszkübi vilajetben történt albán garázdálkodások ügyében a vizsgálatnál szerb kiküldöttek is működjenek közre, azzal okolván meg ezt a kívánságot, hogy az albán bégek a bizonyítékok megsemmisítésére törekednek.

A moszkvai ünnep.

Szt.-Pétervár, augusztus 30. A bolgár diplomáciai ügyvivőség vezetője kor-

mánya megbízásából Moszkvába ment, hogy Ferdinánd fejedelem és a bolgár kormány nevében egy-egy koszorút tegyen le II. Sándor császár emléksobrára.

Franciaország külpolitikája.

Páris, augusztus 30. Drumont ma értesíté Delcassé külügyminisztert, hogy a kamara összeülésekor meg fogja őt interpellálni a kormány külpolitikája tárgyában. — Delcassé külügyminiszter vasárnap Havreba utazott, hogy Faure köztársasági elnökkel tanácskozzék; a külügyminiszter tegnap visszatért Párisba.

Uj svéd erődök.

Sföckholm, augusztus 30. A svéd kormány-bizottság, amelyet 1897-ben az erődítési művek kiterjesztésére küldöttek ki, immár közzétett jelentésében azt javasolja, hogy használjanak fel 28 millió koronát oly célból, hogy Norrlandban Boden mellett erődöt építsenek. Göteborgot a tenger felől megerősítsék és a stockholmi, karlskromai, karlsborgi és a Gotland szigetén lévő erődöket tőkéletessé teszik.

SZÍNHÁZ.

* Sebesi Basset Vilmos Nagyváradon.

Sebesi Basset Vilmos basszista, ki a múlt évhen nálunk is szerepelt a „Fatinczaban” és „Kornevillei harangok”-ban tetszés mellett, tegnap Nagyváradon vendégszerepelt. A „Zsidónő” cz. operában lépett fel. Felleptérő a „Nagyvárad” a következőket írja:

Tegnap este a szinkörben megismételték a Zsidónő előadásait, a mely elé színházi körökben különösen azért néztek nagy érdeklődéssel, mert ez alkalommal lépett fel mint vendég Sebesi Vilmos, basszista, ki Gilbertet énekelte. Művészi kvalitásáról tudásáról és képességeiről a következő impressziókat nyertük. Sebesi igazi színészember. Játéka kifogástalan, — mondjuk — meglepő volt. Imponáló perjel volt, mozdulatai, föllépése, magukon viselték a nyugodt méltóság jellegét. Mélyebb hangjai gyönyörűek, erőteljesek és tiszták, a felsőbb han-

Aztán megmutatta a babáját. A babához adtam egy vörös selyem pántlikát, ami a könyvemben fekszik, meg kifaragtam a baba fejét. No mégis csak különb és értékesebb bogár az ember, mint a pillangó, a jó Isten jobban megbecsült bennünket, mert örülni tudunk, meg szeretni kívánunk, mint ez a teremtés legtökéletesebb élőhöz illik is.

Mondom, így eszembe jutott a Bozói Ilonka, mikor a kis kékpillangó felém lebegett és leszállott egy részszegre, épen a macskám feje elé. A macskám ott aludt a napon. Szinte széfolyva fekszik ott féloldalt, elnyújtva mind a négy lábát. Most azonban, hogy a pillangó odaröppent, megmozdult és az egyik lábával rákapott. Azután lomha mozdulattal visszavonta a lábát; a szemeivel hunyorogva megszagolta; és tovább aludt.

A pillangó pedig ott maradt szétessett szárnyakkal, mint két kék virágszirom. Soha többé nem látja ez a virágok országát, nem kereng a napon az ő kis testvéreivel. Volt, Nincs. Mi célja lehetett vele a teremtésnek, hogy életet adott neki, átdajálta éveken keresztül a hernyó meg a bábakon, aztán pompás kék bársonyszárnyakkal csinosította föl és a virágok illatos világába tette lakónak s végül egy nagyobb állat egyetlen oktan mozdulatának engedte áldozatul?

Arra gondoltam, hogy megütöm a

macskát. De minek? A természet gyilkosnak nevelte s esupán bennem kiáltott föl az igazság hangja megtorlásért, bennem, aki igazságot nem tehetek, mert a természet igazságot nem is kíván, s egyáltalában igazság csak annyiban van a világon, a menyinyiben tudjuk, hogy nincsen.

Szerencséje volt mégis a macskának, hogy a kertajtó megzördülése elfordította tőle a figyelmemet. Ki jön? Egy ünnepi ruhába öltözött, sovány kis paraszt asszony. Egyenesen a méhes felé tart. Félreháritja az utba hajló almaágakat. Most megismerem: Bozókiné, az Ilonka anyja. Sir. Temetést jelent?

- Ki halt meg lelkem?
- A kis lányom.
- Az Ilonka?
- Az.
- Mi baja volt? Mi érte?
- Torokgyík.

Leült a deszkára és egy nagy fehér zsebkendőbe takarta el az arcát. A macskám már eltűnt onnan. Nekem mégis egy rémlett, mintha a fák árnyékában egy másik hunyorgó szemü óriás, fekete szellem-macska lebegne el, amint a ragadozók szoktak: lomhán és nesztelenül.

gok éneklésénél azonban már erőlködni kell. Precizitás és zenei biztonság dolgában az első felvonásnan igen sok kívánni valót hagyott fen, az előadás további folyamán fent említett képességeinek keretén belül becsülettel felelt meg feladatának.

* **Dreyfus a színpadon.** Megemlégtük, hogy Bernben Dreyfus kapitány ezimen drámát akartak előadni a városi színházban, amelynek előadása ellen a francia követség tiltakozott, de a szövetség tanács nem vette tekintetbe a tiltakozást. A drámát — mint írják — tegnap zsfuolt ház előtt elő is adták. A rendőrség széleskörű óvintézkedéseket tett az esetleges tüntetések megakadályozása céljából. A követségek, attachék távol maradtak az előadástól.

Tanügy.

* **A Svetits-Intézetben** (zárdai iskolák) a beiratások folyó évi szeptember hó 1. és 2-án a *katholikus növendékek*, szeptember hó 3-án, a *nem katolikus növendékek* részére mindig reggeli 9 órától déli 12 óráig magában az intézetben megfognak tartatni. A beiratkozás egyelőre az elemi négy osztály és a felsőbb négy leányosztály számára lesz; a többire nézve a t. közönség és az érdeklődő szülők később nyerneik értesítést.

Gyászrovat.

— **Dusóczky dr. halála.** Dusóczky Pál dr. haláláról már tegnap megemlékeztünk. Családja a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

A fájdalomtól megtört, a bánattól nehéz szívvel tudatjuk, hogy szeretett, drága férjem felejthetetlen édes jó atyánk Dr. *Dusóczky Pál* orvos 58 éves korában, boldog házasságának 32-ik évében hirtelen, csöndesen elhunyt. Drága halottunk földi részeit szept. 1-én d. u. 4 órakor fogjuk a Nagypéterfia-utezai 60-ik számú háztól a róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozatot szept. hó 6-án reggel 9 órakor fogjuk érte a római katolikus templomban bemutatni. A végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, szegény elhunytak kártársait, ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. augusztus hó 20-án. Dr. Dusóczky Pálné *Kaffka Mária*. — Gyermekai: Mariska, Rózsa, Viola, Bandi. A boldog föltámadás reményében aludj csöndesen!

Zalán futása.

— augusztus 30.

Debreczen sok kávéháza közül tegnap éppen abba lépett be két fiatal ember, amelyik most igyekszik renoméját megállapítani. Az idő bevált a legkésőbb esti óráknak is, hanem azért a pinczér reggeli éberséggel kérdezte:

- Mivel szolgálhatok, k'rem 'ássan?
- Van pezsgőjük?
- K'rem 'ássan!
- De francia legyen ám!
- K'rem 'ássan!

Ezzel meglebbent a fehér szalvéta és a pinczér elsifített. A vendégek egy sarok-asztalnál foglaltak helyet s mialatt egyik pinczér a behűtött pezsgőt szakértő kezekkel bontogatta, a másik karsu pezsgős poharakat helyezett az asztalra.

A paczikázók, a feketézők, a kalabristák és a kibiczek tiszteletteljes tekintettel mérték végig a pezsgőző vendégeket, kik közül az egyik elegáns otthonossággal fordult a pinczérhez:

- Szivart!
- K'rem 'ássan!
- Van Rock szivarja?
- Igenis, nincis!
- És Havanna?
- K'rem 'ássan!

A mint a Havanna-szivarok — tekintettel a spanyolok veszteségére — szemtelen amerikai göggel füstölögni kezdettek, a hazai kubák minden szájban elaludtak rossz minőségük érzetében. Még a Británika is szégyenkezve lapult meg egy dominozó lókupez zsebében.

A pezsgős palaezk csakhamar kiürült, de az előbbihez hasonló előkelőséggel kértek egy másikat, aztán harmadikat. Közben ennek megfelelő szivarokat, cognacot és fekete kávé. A pinczér minden kívánságukat leste, a kávéháztulajdonos pedig mélyen meghajult uri vendégei előtt.

Mikor a harmadik pezsgős palaezk is került, az egyik ur halk hangon folytatott eszmecsere után zord tekintettel mérte végig a másikat és haragosan kiáltott fel:

— Ezt már kikérem magamnak! Zalán, te szemtelen vagy!

— Kérlek, Árpád, csendesülj; — esztitotta a másik. Itt sokan vannak. Majd elintézzük másutt.

Az Árpádnak nevezett ur még dühösebb lett:

— Ez sértés: Ezért Ön elégtételt fog adni.

Most már Zalán is felpattant:

— Ön elégtételt fog kapni, de most már én is kikérem magamnak, hogy a nyilvánosság előtt privát ügyeket tárgyaljon.

— Ott tárgyalok, ahol nekem tetszik.

— Szeretném látni.

— Ön sehonnai!

— Ön naplopó!

— Hah! — kiáltott föl Árpád és torkon ragadta Zalánt, de hirtelen meggondolkodott és így ordított fel:

— Nem piszkolom be kezeimet önnel. Hol a botom?

Botja nem volt, de hirtelen megpillantotta a kasszájánál a kávé ezüstgombos botját és azt fölragadta.

Zalán egy ugrással az ajtónál termett és egy második ugrással az utcán volt, a honnan egy bikaviador merészségével bömbölte kifelé:

— Gyáva!

— En gyáva? Huh! — süvöltötte Árpád és mint egy buzogányt, úgy forgatta meg a kávé ezüstgombos botját és bősziült fenevadként rohant Zalán után.

A következő pillanatban alakjaikat elnyelte az éjszaka s száguldó lépteik dobbanása elhangzott a néptelen utcákon.

A heves jelenet hatása még egy ideig mély és nyomasztó esőndben nyilvánult a kávéház összes termeiben, de aztán nem sokára konstatálták, hogy az elfogyasztott összes élvezeti cikkek ára, két új kalap és egy ezüstgombos bot hiányzik...

A kávéháztulajdonos reméli, hogy Zalán futásának a rendőrség előtt lesz a folytatása.

Törvénytörés.

* **A tisztességtelen kereskedelem ellen.** A kereskedelmi törvény 346. §-a értelmében a vevő az árut, ha ez a kikötött kellékeknek nem felel meg, az eladó rendelkezésére bocsátani jogosult, de tartozik ennek okairól eladót azonnal értesíteni s az áru megőrzéséről egyelőre gondoskodni. A budapesti királyi ítélőtábla azonban egy mostanában hozott határozatával arra az álláspontra helyezkedett, miszerint az áru rendelkezésére bocsátásának, illetve megőrzésének kötelezettsége vevőt nem terheli akkor, ha a küldött áru egészen más, mint minőt a vevő rendelt. A döntésre jutott esetben élvezeti czélra szolgáló kitűnő minőségű művaját rendelt meg a vevő, az eladó azonban teljesen élvezhetetlen, főzési és sütési czélra sem alkalmas, sőt undorító árut küldött. A vevő ez árut egy-

szerűen nem vette át, az eladót erről nem is értesítette, tehát nem járt el a kereskedelmi törvény 346. és 347. §-aiban foglaltak szerint. — A királyi ítélőtábla az alperes vevőnek ezt az eljárást jóváhagyta kimondván, miszerint még mustraszerűség esetén is, a vevő a küldött árut sem átvenni, sem rendelkezésre bocsátani nem tartozik, ha az egyáltalán használhatatlan. — A tisztességtelen kereskedelemmel szemben ez a döntés bizonyára jó védelem.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárfeladatok felvilágosításokat hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Étthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvénytörésnél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járáshírség szóbeli kérészeket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2-4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Megy a daru, száll a gólya . . .

Négy óra már elmúlt s öt felé járt a város háza órája, mikor ma délután a Hungária-kávéház terraszán fehér mellényben, krizanthemumos, sötétkék kabátban és karján hervadt plátánlevél színű felöltővel megjelent — az ősz.

Az elmulás fád, melancholikus évszakát ezuttal egy szomorú ur képviselte, aki fázékonyan, elborult arccal foglalt helyet egyik asztalnál, miközben gyűrűjével bágyadtan zörgetett a pinczérnek.

— Mi tetszik?

— Kávé kérek.

A pinczér elsielt s pár perc múlva előzékenyen helyezte a régi törzsvendég elé a fénylő alpaca-tálcán a megszokott fehér habos hideg kávé s erre, mint ki dolgát rendben végezte, távozni készült. A fehér mellényes vendég azonban összeráncolt homlokkal, élesen, ingerülten nézett reá s egyszerre a következő váratlan jelenetet inszenizirta:

— Mit akar? Azt akarja, hogy megfagyjak?

— Tessék? — kérdezte megdöbbenve a pinczér.

— Vigye el innen ezt a jeges mérget... Meleg kávé kérek . . .

Az első meleg kávé! A kávéház előtt, a gyalogjáró szélén zizegni kezdtek a sárga szélű plátán lombok: hűvös, szomorú lehellet csapott végig a terrazon s odafönn, a kis templomnak égbenyuló tornya körül, időnként egy-egy meleg, szivből fakadó bucsukiáltást hallatva, messziről elnyúló, karesu,

hegyes V betűben száll a város fölött a darvak távozó csoportja . . . S mialatt az alsó meleg kávé könnyű, finom párája pillanat alatt fölébresztette a terrazon nyaraló vendégek megdobbant szívében a szeptember borongós sejtelmét, fűnn a gyalogjárón czipővel labdázva a csizmadia ipar egyik szurtos reménye haladt végig s alkalmasint megilletődve az utolsó jeges kávé, az utolsó flanelruha és utolsó uszoda-jegy szentimentális költészetétől, neki gömbölyödött, kipirult, megilletődött arccal fűtölte az aktuális nótát!

Megy a daru, száll a gólya, itt az ősz...

— **Az iskolai év küszöbén.** Itt van az idő, midőn a lapok tele vannak jóakaratu tanácsokkal, melyek mind a tanuló ifjúságnak szólnak. Az utcán sűrűnek, forognak a napsütött arcu diákok, könyvet adnak-vesznek, vagyis a kollegiumi börze annak rendje-módja szerint működik. A könnyelműbb fiúk már évvégén „becsapták” az összes könyveiket, míg az előrelátóbbak megtartották mostanra, mert ilyenkor sokkal jobb ára van.

Vigan folyik a csere-bere, adás vevés az emlékkert után, mert az a hagyományos könyvpiacz — nem kis bosszúságára „Miska bá”-nak, a kert szocialista érzelmű kertészének. Mert bizony a kis nebulók nem sokat adnak arra, hogy „a kert és minden tartozéka a közönség oltalmába ajánlatik”, annál nagyobb bátorsággal szaladgálnak a gyepen, úgy gondolkodván, hogy a közönségnek nincsen megtiltva, ő pedig közönség.

De ott van a nagy diák. Kalapjánál hosszú piros toll, gomblyukában valamilyen színű szalag, szájában pedig cigáró. Óriási tekintély a kis diák szemében s ő jól tudja ezt, épen azért tudja biztosan, mikor rá szól a fiukra, „nem szabad a gyepen járni”, hogy szavára mély esend támad, lejönnék a fűről s nem is mennek vissza egy fél perczig.

Mert ilyen a gyerek. Ma még busul, hogy vége a vakációnak, de holnap már elfelejti a keservét s jókedvűen játszik „cziczát” a kollégium tágas udvarán.

— **Hivatalvizsgálat.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ma délelőtt a városi székhelyben az egyes hivatalok ügymenetét megvizsgálta.

— **Személyi hír.** Hadházy Ferencz dohánygyári igazgató, szabadságáról visszaérkezvén, hivatalát ismét átvette.

— **Eljegyzés.** Vajda Nándor m. kir. államvasuti mérnök, Debreczenben eljegyezte Löwi Irén kisasszonyt, dr. Löwi Adolf orvos leányát, Jászberényből.

— **Beteg debreczeni katonák.** A debreczeni honvédezzred legénysége tudvalevőleg három napon át tartó gyaloglással tette meg az utat Székelyhidra, ahol a harcászati gyakorlatokat fogják megtartani. — A menet harmadik napján az uralkodó nagy forrásban hat közkatona napszurást kapott. A beteg katonákat most Székelyhidon a tábori kórházban ápolják.

— **Utimesteri vizsga.** Leskó Ferencz és Tóth Sándor városi utimesterek tegnap utimesteri vizsgát tettek. A vizsgáló bizottság tagjai voltak Pünkösti Ferencz kerületi felügyelő, Aczél Géza városi főmérnök, Tikos Imre mérnök és ifj. Csóka Sámuel jegyző.

— **A III. kerületi kapitányságot** még nem vette át *Boldisár Kálmán dr.* az újonnan kinevezett rendőrkapitány, tehát még nem állhat a közönség rendelkezésére. Amidőn átveszi a hivatalát, majd jelezni fogjuk.

— **A debreczeni színészet jubileuma.** Közeledik az az idő, mikor Debreczen város társadalma, bizonyosan az egész ország művelt társadalmának élénk figyelme mellett megünnepli a debreczeni magyar színészet százéves történetét. Alig két hónap választ már el ettől a naptól. Ugyancsak sietni kell tehát az előkészületekkel. Az ünnepély rendezését a Csokonai kör szűkebbkörű rendező bizottság kezébe tette le teljes felelősséggel és bizalommal. *Komlossy Arthur* bizottsági elnök szept. 1-én, esütörtökön d. u. 5 órára hívta össze a rendező bizottság első ülését, a kereskedelmi akadémia épületében lévő Csokonai szobába. Napi rendre a jubileum programjának megállapítását a bizottság kiegészítését s a folyóügyeket tüzte ki.

— **Vesszők a levéltárban.** *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármesternek ma a hivatalvizsgálat alkalmával a titkos levéltárban a sarokban feltűnt egy csomó vessző. Nem olyan vessző volt ez, melyet az aktákhoz esatolnak „/” alatt, hanem kézzel fogható varalós vessző, a mely bünyjelépp szerepelt egy bünporben. Renák János erdővéd ügye volt ez, a ki pár év előtt egy faorzót lelőtt. Renákot három évi raboskodás után a királyi kegyelem szabadlábra helyezte. A faorzó lopott vesszője maradt meg csak egyedül a bünperből. A vessző-csomót, melyet a törvényszék küldött vissza az irattárba, polgármesteri utasításra most arra használják, hogy seprűt csináljanak belőle.

— **A Rhédey mauzoleum és Csokonai.** A nagyváradi szép Rhédey kertben áll a gróf Rhédey család mauzoleuma, melyet a tudományok és művészeteknek e század elején élt bőkezű pártfogója Rhédey Lajos gróf emeltetett. E mauzoleum kriptájában alussza örök álmát Rhédey Ferencz, Bihar megye és Máramaros örökös főispánja, majd Erdély fejedelme, kinek sir-emléke pánczélos vitézt ábrázol, kezében fejedelmi jogarral, — itt nyugszik Rhédey Lajos gróf és neje Kohányi Kácsandí Terézia. A grófnő 1804-ben halt meg s Csokonai Vitéz Mihály gyönyörű ódával bucsuztatta el, aminek tudvalevőleg végzetes hatása volt a költőre. A grófi pár sarkophágja felett egy kisebb kőkoporsó is látható, minden felírás nélkül. E koporsó gr. Rhédei Lajos korán elhunyt leányának hamvait őrzi. A Csokonai-körnek a váradi színészet jubileumán járt küldöttei felkeresték a Rhédei mauzoleumot s figyelmeztették a kertet gondozó Lövész-társulat vezetőit a kisebbik koporsó hiányára. A Lövész-társulat megígérte, hogy a Rhédey gróf kisasszony sarkophágját minél előbb felírással látja el.

— **Tábori posta.** Minthogy a hadosztály és hadtest gyakorlatok megkezdődtek, ez őszi gyakorlaton levő ezredeknek ezután a gyakorlat befejeztéig még ideiglenes állomáshelyük is alig lesz, mert az ugynevezett szabadgyakorlat lesz folyamatban. Hogy a gyakorlaton levő katonák a részükre érkező postai küldeményeket mégis megkaphassák, szeptember 1-től a gyakorlat befejeztéig „tábori posta” fog felállítani, melynek működése

a közönséges és ajánlott levelek, valamint a pénzküldemények közvetítésére, továbbá postautalványok kifizetésére terjed ki. A tábori posta semmi egyéb postaküldeményeket nem közvetít és a magánlevelek, mint rendesen, bélyeggel látandók el. A postaküldeményeknél a czimzésre különös gond fordítandó. — A névhez ki kell írni a rendfokozatot, az ezred és század számát és ehez hozzá kell még írni a szegedi ezredekhez tartozó gyalogosoknak czimzendő küldeményeknél: „23. gyaloghadosztály, tábori postaküldöttség. 7. hadtest területén.” A lovasoknak: A lovasoknak: „7. honvédlövashadosztály, a tábori postaküldöttség. 7. hadtest területén.” A küldemények czimzésénél szept. 1-től kezdve külön helyiségek vagy városok megnevezése nem szükséges.

— **A trónörökös háziezredünk parancsnoka.** A Debreczenben állomásozó 39. gyalogezred tisztikara és legénysége örömmel van eltelve. Az előkészítő gyakorlatokat kiváló sikerrel végezték, elismerést és dícséretet egymásután több ízben kaptak. Részben a gyakorlaton szerzett fényes siker eredménye az a parancs is, a mely most a legénységet ilyen nagy örömmel tölti el. A gyakorlat után tudvalevőleg szabadságolják a 1895. évben berukkolt bakákat; de szabadságolni fognak 1896. évben berukkolt, tehát csak két évet szolgált közkatónánat is. Fokozza a most Klopódia falu határában gyakorlatozó legénység örömet az is, hogy a kitünőkondícióban lévő ezred, a *nagygyakorlatok ideje alatt a trónörökös parancsnoksága alatt fog állani.* Klopodiából Dentára, onnan Buziás alá a királygyakorlatokra mennek. *Ferencz Ferdinánd királyi herceg, trónörökös ott veszi át annak a hadosztálynak vezényletét, melyhez házi ezredünk is tartozik.* A 39. gyalogezred különben szeptember 7-ig marad a nagygyakorlatokon, akkor vonatra ülnek s valószínűleg már másnap szeptember 8. hazaérkeznek Debreczenbe.

— **Lesült a Hortobágy.** A hortobágyi gulyákra, ménesekre szomorú napok virradtak. Lesült a legelő. Alig van zöld fűszál, lesütötte a perzselő nap heve — s a kiszáradt talajból nem sarjad semmi sem. A régen óhajtott, de nem hulló eső cseppek után sóvárog a föld, a szőlők, a tengeri. Erről mesél a méla kolumphangja, mikor a legelésző nyájnak, gulyának, ménesnek nincsen fűszál nincsen legelő.

— **Kivégzés a gyakorlótéren.** A debreczeni honvédezred pár nap előtt gyakorlatra vonult Székelyhidra. Megérkeztek szerencsésen. A mi baj történt, az csupán az ezred-kürtös lovát érte. Az ezredes ur lova nagyon megharagudott rá s úgy rugta oldalba, hogy beteg lett belé a szegény pára. Nyomban kiadták a szigorú parancsot, hogy az egyik állatot főbe kell löni. Ez a halálítélet nem a rugdalózó, de a beteg lónak szólt. Kiállították az ezredkürtös lovát a szabadterre s egy Manlicher golyót rőpítették a fejébe. Így volt nyomban a megérkezés után kivégzés a gyakorlótéren.

— **Gyermekek párbaja.** Egyik közeli városból írja levelezőnk, hogy ott a múlt héten egymást érték a párbajok, nem esoda tehát, hogy két kis deák is „lovagias uton” szerzett magának elégtételt. A párbaj egyik hőse most végezte a gimnázium második osztályát, nem tühette tehát, hogy barátja, ki egy osztálylyal lejjebb járt, bántódás nélkül sértegesse. Annak rendje és módja szerint kihívta a sértőt, ki szintén megnevezte segé-

deit. A segédek az előttük még legfélelmetesebb eszközt választották fegyvernemül — a nádpálcát. A párbaj ma ment végbe. A felek derékig levetkőzve állottak egymással szembe. A segédek és két „orvos” (értsd két tanuló-társ) várakozó álláspontba helyezkedtek. Mindjárt az első összecsapásnál a sértett fél a mellén egy vágást kapott, de a segédek a harcoképességet konstatalván, kiköszörülte a csorbát, mert oly csapást mért a sértő fél fejére, hogy az feldagadt. Az „orvosok” elősiettek és a konyhából előhozott késsel nyomkodták a daganatot. A felek nem békültek ki, hanem büszkén távoztak a küzdelem színteréről és ezt méltán teheték, mert ők megsérültek, míg a felnőtt párbajozók többnyire csak lyukat szoktak löni a levegőbe.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság?** Debreczennek most mindennap meg van a szenzációja. Ma délelőtt gyilkosság híre terjedt el a városban. A dohánygyár fala mellett, — a Kossuth-utczai temetőre néző oldalon ma a hajnali órákban az éjjeli őrség egy robosztus munkás ember alakját pillantotta meg. A munkás ember ülőhelyzetben a falhoz támaszkodva, összekuczorodva ült, körülötte nagy vértócsa. Eleinte azt hitték alszik, de mikor a sok költegetésre nem ébredt fel, vizsgálni kezdték. A mellén mély seb volt, amelyet hosszú késsel ejthettek. A zsebben talált igazoló jegyből kiderült, hogy *Tömösváry János*nak hívják, 52 éves. Nem is sejtik, hogy egy öreg munkást miokból gyilkolhattak meg. A jelek azt mutatják, hogy az öreg munkás gyilkosság áldozata. — A vizsgálat fogja kideríteni, hogy gyilkosságról vagy öngyilkosságról van-e szó.

— **Talált zálogczédula.** Egy zálogczédula találtatott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti az I. ker. rendőrségnél.

— **A kritikus nap.** Az öreg Falb még hetek előtt megjósolta, hogy aug. 31-ke lesz az idényben a legkritikusabb nap. És igaza van. — Kénytelenek vagyunk elismerni, hogy mégis hunczut a német. Vihar ugyan nem kavargja fel az utcákon a port (de azért van porfelhő közvetlen utcáinkon), hanem, utolsó napja lévén a hónapnak, hitelezők raja jár-kél az utcákon nem tudjuk, hogy az adósokra vagy hitelezőkre nézve végződik e kritikusan a nap. De mégis kritikus augusztus 31 s így mégis hunczut a német.

— **Gyilkosság egy kutya miatt.** Egy kutya miatt kettős gyilkosságot követett el Földessy Sándor margittai gazda. A szomszédja Várady Gergely ugyanis lelőtte a Földessy Sándor kedvenc kutyáját, ami annyira felingerelte azt, hogy e szavakkal lött rá szomszédjára:

— Én is lelőlek, mint a kutyát.
És csakugyan oly biztosan talált a lövés, hogy Várady Gergely holtan esett a lábai elé. Földessy Sándorra ekkor rárontott a meghalt veje: Horváth István, hogy lefegyverezze. A puskát sikerült is kicsavarni a kezéből, de ekkor meg egy vasvillát kapott elő Földessy s azzal ugy megszúrta Horváthot, hogy eszméletlenül esett oda apósa hullája mellé.

Földessy Sándort bezállították a járásbíróóság börtönébe.

— **Alföldi dalszövetség.** A Szegedi Napló írja: Nagy-Kikindáról írják lapunknak: Szegedi Endre, a szegedi polg. dalárda karnagya annak megbízásából átíratott intézett Wachtel Leo városi kapitány-

hoz, miat a nagyikindai polg. dalegylet elnökéhez, melyben az együletet egy. az Alföld dalegyleteit magában foglaló szövetség megalakítására kéri fel. Az átirat részletesen fejtegeti a mostani rendszer tartatlan voltát és számos példával illusztrálja azokat a sérelmeket, melyeket a központi vezetés önkénye úgy az együleten, mint a magyar dalosügy összeségén ejtett és ejt, és meleg hangu szavakban ecseteli azon eredményeket melyeket a területileg egymáshoz közel fekvő alföldi együletek szövetkezéséből várni és remélni lehet.

— **Hazafelé.** Teljes pompájában áll még fa, fű, virág, csak a napsugarak megperzselte levelek hullanak le a földre, de kezdenek már visszatérni azok, a kik a nyár ébredésével együtt a főváros kövei, téglái közül eltávoztak a szabadba. A legapróbb emberek kezdik meg a hazatérést, azok, akiknek mások jóvoltából jutott nyaralás. A kis iskolás fiúk, leányok, akik a szünidei gyermektelep-egyesület jóvoltából a szünidőt nyaralótelepen tölthették, most térnek vissza a fővárosba. Tegnap is, ma is jött vissza néhány csoport és örvendve, ugrálva köszöntötték a kis emberek a réglátott szülőket, a kik a vasutnál, a hajónál már várakoztak rájuk. Sovány, vézna volt valamennyi, a mikor utnak indult és most meglátszott rajtuk a pihenés, a jó levegő, a becsületes találkozás. A kik látták őket, szívükben örvendve dicsérték a gyermektelep-egyesület áldásos működését és csak az az egy gondolat volt elszomorító, hogy az apró nyaralóknak most a régi életet kell megkezdeniök és tíz hónap alatt, míg az iskolába járnak és szegény szülőik gondoskodnak róluk, elvesztik azt a csöpp egészséges vért, melyet két hónap alatt a szabadban szereztek. Most vége van az ő boldogságuknak, az élet változását korán megismerik ők is. Ki tudja, hogy a pinczelakás, a tulajdonság, a nyomorult táplálkozás hánynak engedi meg, hogy a jövő nyáron újra menjen?

— **A magyar bor ellen.** A „kedélyes“ bécsiek megirigyelték a németeket és a berlini, brémai és müncheni mintára ők is akarnak városházaik pinczehelyiségeiben egy ugynevezett Rathauskellert berendezni. Ennek a pinczének a berendezését már régóta tervezik, a nagy költség miatt az évről-évre el lett odázva. Végre elhatározták, hogy a jubileumi ünnepek sorába ennek az ivodának a megnyitását is fölveseik. A pincze berendezésére már ki is írták a pályázatot és ennek a pályázatnak egyik pontja azt mondja, hogy a Rathauskellerben magyar bort mérni nem szabad. A mi borunkat mi csak majd megisszuk valami képpen, de mit mondanak majd a jó bécsiek, ha mi nem viseljük az általuk készített ruhát és egyéb iparcikkeiket is nyakukon hagyjuk. Ez talán még a kedélyes Rathauskellerben is megkeserítene a sörivást.

x **Kiadó lakás.** Egy öt szoba és mellékhelyiségből álló emeleti utcai lakás Szent-Anna-utcán november elsejére kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Az örök béke.

Ha nem tartanék attól, hogy a királyi ügyesség beleavatkoznék abba, ha egy vállunk békességes, — pardon, hisz más viszonyban nem is lehető állam uralkodójával fraternizáljak, akkor egy nyílt levelet írnék a következőleg az oroszok hatalmas csárjához:

Békében Barátom II. Miklós csár! Nem is képezed hatalmas ur, hogy az örök béke tárgyában kibocsájtott proclamatiód, minő harcot (az az békét) idézett elő a világsajtóban, és a világ egyetemben, a világ sajtó gőz-

mozdonyai rögtön megállottak, mert a tűz a vízzel békét kötött és elfogyott a gőz, a hírlapok teljesen egyhangúakká váltak és nyílt tér teljesen megszünt, mert hatalmas szavad tiltja az ellenségeskedést, a képekről, szobrokból a béke angyalai mint penzióba mentek, mert feleslegessé tette őket az örök béke, Békésszi színész Harezosira változtatta nevét, hogy csak a szó is végleg ki ne vesszen.

Mi az örök béke születését a következőleg képzeljük, addig addig komáztál a francziával, míg egy kis bepezsgőzés közben a következő párbeszéd fejlődött ki köztetek.

Az a fene Amerika elbánt a spanyollal mi?

Elbizon, alaposan és nekem pedig, — mondja a francia egy kis békére volna szükségem, mert Isten Jézus Krisztus ucsese úgy megbukik a kiállításom, mint a pinty.

Én meg ezzel a pofa szakállas angliussal bomlottam össze ez a Vili császár meg snájdig gyerekek attól tartok, hogy engem is elver az angol, Ausztria Magyarország pedig a porosz biztatására beteszi lábát Szerbiába, azt pedig nem szeretném.

Tudod, mit hatalmas Czár, — szól a francia — tegyük lóvá ezt a vén Európát, minden mama és papa úgy fog örülni, hogy egyszerre a te dicsőségedet fogja zengeni még a magyar is, kiáltsd ki a nagy világnak, hogy legyen örök béke! ez alatt az én kiállításom gyönyörűen sikerül, megpumpoljuk az egész világot, pénzünk lesz, nekéd úgy simcs, mert, mert a kis zsidó üldözésért nem igen bankárkodnak veled. Te pedig készülődhetsz hatalmas országodban, mert ott a kutya sem ellenőrizhet, de mi látunk mindent, amit Európa cselekszik.

Bravó, ez jó gondolat! mekkorát néznek majd az öregek.

Igy gondolom én, hogy ez az örök béke meg született, de még is szebb lett volna, ha előbb megnyitak volna Szibéria kapui, a kancsukák leoldattak volna az altiszti kardok mellől, és egy kis szabadságról beszéltek volna, ha otthon nem is, legalább lengyel országban, és mikor saját nepeiddel teljesen kibékültél, akkor zendítettél volna rá a nagy indulóra, hogy:

Fel fel vitézek a békére
Állok Európa élére

stb. stb.

De bocáss meg hatalmas czár, hogy mindaddig, míg a rubeljeid láthatók itt nálunk is az orosz és oláhok közt és muszka nap-tárakkal látjátok el az egész tótságot, addig csak úgy hiszünk az örök békében, mint eddig hittünk, hogy az csak akkor következik be, mikor már azt olvassuk, hogy:

Béke hamvainak, félre ne érts, ezt nem Oroszországra érttem. Dehogy!

J . . . ő.

CSARNOK.

A s o r s.

(Regény.)

39.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradl Ödön.**

(Folytatás.)

XV.

Mi rázkódtathatta meg oly rettentően atyja irataiban Camilla boldog jegyessét? Minő megfejthetetlen titok sejtelmét merite e levélből s lapokból, melyek szeme elé kerültek? Minő, alig látható szálak vezették őt e labirintban, minő gondolat vett rajta erőt. s mi vitte őt arra, hogy gyöngéd szomorú mosolya, melyet az egykor atyja tulajdonát képező tárgyak csaltak ajkára, utána oly felelmes kiáltásba tört ki? Minő titkos mérget

foglaltak magukban az öngyilkos iratai, melyek egy férfit, ki csak pár óra előtt oly tulböldog volt, ily mértékben megrázkódhattak.

Bárki is olvasta volna ama lapokat, nem talált volna azokban semmi rettentőt, vagy titokteljest. Egy egyszerű történet volt az, mely egy férfi állhatatlanságának büntetését foglalta magában, ki ellenállhatatlanul szeretett valakit s azért halálal lakolt.

Tehát valami elbeszélésről volt szó? Nem; a dolog, mely először zavarosnak, bonyolultnak, alig megérthetőnek látszott s részben e hosszú érzélem kitérősek következtében rejtélyes volt, egy nő levelei által lett megérthetővé, ki néha reszkető, kuszált, máskor feszes, elhatározott, büszke vonásokkal írt. Rövid sorok voltak azok, írónnal egy leszakított darab papírra vetve, a legelőkelőbb személyiség névjegyei, melyek hátára egy légyott volt jegyezve; néha hosszú, gyöngéd leveleket is írt, melyekben az írónő egész lelkülete nyilvánult.

Se levelek között voltak a futó órákra való megemlékezések elszakított s elsárgult levél darabok, száritott virágok hajszálal körülkötte.

Egy szerelmi történet volt ez, a melyet sokat lehet olvasni, egy gyászos regény, melynek eredete, rövid léte s katasztrófája megtudható volt a levelekből. Természetesen tiltott szenvedély volt, de úgy tűnt fel, mint két derék, hű s nemes lélek büne, kik a távolság s szerencsétlenség félelmes próbáját is kiállották. Egy hő, mély érzélem története volt, mely az olvasó szívét és lelkét megindította.

A regény befejezett volt. Egy albumba írt versért írt jelentéktelen köszönő levéllel kezdődött:

Ha én önt költeményei után, melyeken Leopardi szelleme vonul keresztül (Leopardi a legnagyobb olasz elegikus volt) itélném meg, úgy önt az emberiség legboldogtalanabb tagjának kellene tartanom — hangozott azon nő egy névjegye, mintha a férfinak, kit később oly szenvedélyvel szerett, bas érzelmeit akarná vele kigunyolni.

Már a legelső levél is mutatta, hogy a két szerencsétlen megismerkedett egymással Genua közelében, a hol a száműzött tiszt keze munkájával tengette életét. A boldogtalanság dicsfénye keltette fel bizonyára ama nő részvétét s jó indulatát.

Fortunato atyja azon időben fiatal ember volt, tele étellel s szellemmel, vitéz s szegény, micsoda tehát, ha egy nő szívét meghódította, ki levelével itélve gazdag s előkelő származású volt. A magány, az enyhe tavaszi lég, a végtelen tenger, a boldogság utáni vágy, ki tudja még mi talán egy különösen szép, illatos est végzeteljes ballépésre vitte a szeretőket. Hány nő van, ki csekélyebb okból bukik el.

Dehát miért okozott ezen nemes s boldogtalan szerelem oly nagy fájdalmat Fortunatonak? Miért rémült meg annyira lelke, miért fogta el oly keserű kétségbeesés, a mint e leveleket olvasta, melyek egy már sok év előtt volt szenvedélyről beszéltek?

Leírjuk azon levelek némelyikét. A vétkes nő szerelme le lesz festve e sorokban, egy pár sor, melyeket szenvedélye hevében, a szeretők nyelvén írt, többet mond nekünk egy elbeszélésnél. A szomorú történet az ő szavai által való színezetet nyer, melyet más különben annak tudományos mű fogások sem kölesönözhetnek.

Genua, január 29.

Szeretett barátom!

. . . . Minő új élet ez? Minő lázas felhevült élet tele örült gondolatokkal,

álmatlan éjszakákkal s kétségbeeséssel? Miért tűnt el egyszerre ifjúságom boldog nyugalma? Hová lett nyugodt szívverésem?

El egy mélyen tisztelt ember, kire bűnöm szégyent hozhat, s még nem vette észre, hogyan élek. Csaknem atyai jóságában nem gondolta meg a nekem nyújtott szabadság veszélyességét, mely reám nézve csakugyan az lett.

Én megmagyarázom ezen férfiut az által, hogy mást szeretek, oly szerelemmel, melylyel semmi kilátásom sincs, semmi reményem a boldogságra. A család melynek nevét viselem, szigorú s tiszteletre méltó, én félek attól, ki e család feje.

Látom a haragra lobbant pillantást, de más oldalt élém tűnik egy drága, mosolygó, szeretett arcz, látom annak szeméit, melyeknek szívem ellent nem állhatott. Azon tekintet a becsület, mely engem földre sulyt, emez arcz a szerelem, mely a beteg szívet megvigasztalja.

Szerelmesem, te meggyógyítod a sebeket, melyeket rajtam ejtettél!

De mi lesz belőlem, ha elhagysz? Ott, hol fény és ragyogás volt, mély homály lesz; itt, hol a gondolat virágzó, és elbájoló növényzetet lát, a hogyan csak a költő képzelme előállíthatja, pusztaság lesz.

Öntudatra tértem. A rémkép eltűnik. Az ismert házi körben vagyok, megnézem magam s nem ismerem többé magamra. Oh! Sajnos ma más vagyok, mint a minő egyszer voltam; elszegényültem erényben, méltóságban s bátorságban.

Nem merek másnak szemébe tekinteni, csak a tiedbe; úgy tetszik, hogy mindenki kiolvassa titkomat szeméimből. S még sem tudlak kerülni! . . .

(Folyt. köv.)

VIDÉK.

A K.-Hadházi vadász társulat folyó évi szeptember 3-án a nagyerdőn saját pénztára javára táncmulatsággal egybekötött zártkörű vadász estélyt rendez.

Vegyes.

A kínai nő lába. Ismeretes, hogy a kínai asszonyok lába oly kicsinynek van torzítva, hogy alig használható a járásra és arról is volt már szó, hogy a kínai asszonyok között mozgalom indult meg a lábak emancipálására, de azért valójában kevés európainak volt alkalmuk pontos felvilágosítást nyerni, hogy milyen is valójában ez az eltorzított lábfej. A kínai francia követség egy fiatal orvosának azonban része lett ebben a szerencsében. Az egyik kórházból kapott egy leoperált női lábfejet, amelyről most részletes leírást közöl.

Ez a láb 17 centiméter hosszú, ez azonban a kínaiaknál már nagy láb. Az előkelő osztály asszonyainak a lábfeje nem nagyobb 13-14 centiméternél. Ami a láb alakját illeti, oldalról nézve teljesen háromszögű és a boka 7-8 centiméternyi magasságban van a talp fölött. Az ujjak a talp alá vannak hajlítva, mozgékonyaságuk elenyésző csekély és köröm alig van rajtuk. A test sulya úgy esik a lábra, hogy az egyensúly csak nehezen tartható fenn. Ezért van, hogy kínai asszony bot nélkül alig tud járni és akik nem használnak botot, azok előre görnyedve, karjaikat mintegy egyensúlyozóul használva tudnak csak menni. A lábak eltorzításának eredetét különbözőképp magyarázzák.

Némelyek azzal okadatolják meg, hogy Kr. e. 1100-ban oly császárné uralkodott a mennyei birodalomban, a kinek

nyomorék lábai voltak és ő adatta ki a rendeletet, hogy ezentul minden kínai leánygyermeknek el kell torzítani a lábát. Egy másik magyarázat szerint a kínai férfiak féltékenysége az oka ennek a barbár rendszabálynak. Azt akarták elérni, hogy az asszonyok ne járkáljanak sokat és nyugton maradjanak; ámde ez a törekvés nem járt eredménnyel, mert a kínai nő, ha kissé esetlenül is, de sokat jár-kelel és táncolni ép úgy szeret, mint európai társnői. Megjegyezzük még, hogy a kínai asszony semmire sem oly szemérmes, mint a lábára és még az orvosnak is csak nagy baj esetén engedi lábát megnézni.

Oroszország ujonezjutaléka 1898 ban. Tekintettel az orosz czárnak most világgá bocsátott nyilatkozatára, igen érdekesnek találjuk felemlíteni, hogy ennek a hatalmas, roppant kiterjedéű birodalomnak mekkora az ujonezkontingense. Az orosz hadügyminiszter legutóbbi, csak a napokban közzétett jelentése szerint az ujonezkontingens az egyes kormányzóságokban a következőképp oszlik föl:

Akmolinszban 333 ember, Archangelben 1006, Astrachanban 1403, Besszarabiában 4645, Charkovban 6915, Chersonban 5644, a Dagestan-területen, Petrowsk városában, Transkaukaziában, Artwin, Batum és Szuchum kerületekben, végül a Hars területen és a feketetengeri kormányzóságban együttesen 491 ember, a doni seregé 2905, Estlandban 974, Gradnóbau 4533, Jakutsban 33, Irkutskban 842, Jaroslawban 2929, Jekaterinoslawban 5252, Jeniszejskben 956, Kazánban 5976, Kalischban 2292, Kawnoban 4350, Kostromában 3474, Kuban területén 970, Kurlandban 1622, Kurskban 6691, Livlandban 2855, Lomzában 1680, Lublinban 3275, Minskban 6779, Mohilewben 5478, Moszkvában 4477, Nischnij-Nowgorodban 3885, Nowgorodban 3850, Olozeben 937, Orenburgban az Uralterülettel 3149, Orelben 5937, Pensában 4161, Permben 7864, Petrokowban 3370, Plozkban 1750, Podolienban 8432, Pottawában 7542, Pskowban 3127, Radomban 2300, Rjasanban 5678, Smolenszban 4071, Siedleében 2245, Samarában 7195, Saratowban 6101, Semipalatinszban 109, Semiretschjeban 183, Simbirskban 4335, Stawropolban 1904, Szt.-Pétervárott 2551, Szuwalkiban 1784, Tambowban 7671, Taurienben 3792, Terekben 311, Tobolszban 3342, Tomskban 3794, Transbaikaliban 710, Tschernigowban 6536, Tulában 4553, Twerben 5091, Ufában 6790, Varsóban 4514, Wilnában 4218, Witebszban 4318, Wjatkában 8620, Wladimirban 3994, Wologdában 3987. Wolhyniában 9477, Woroneszben 7548, összesen 286.800 ember. Ezenkívül Terek, Kuban és Tauszkan-kazia területek benszülöttjeiből 5600 ember.

A királyné elutazása Nauheimből. Nauheimből jelentik, hogy Erzsébet királyné ma délután a közeli, Frigyes császárné tulajdonát képező Kronberg kastélyból, a hova kocsin a Majna melletti Franfurton át ment, — Mont-Cauxba utazott. Egy-néhány hétig ott marad és azután Terri-tetbe megy. A felséges asszony itteni kezelése királyunktól a gondos ápolás elismerésül a III. osztályú vaskoronarendet kapta, amelyet Berzeviczy tabornok nyújtott át neki és egyben a királyné köszönetét is kifejezte az ügybuzgó orvosnak.

A szérum nem mérge. A diftéria-szérum feltalálásakor, mely Behring professzor nevéhez fűződik, valóságos forradalom keletkezett, különösen Landreiter bajor orvos professzor nyilatkozata óta a körül a kérdés körül, hogy vajjon a diftéria-szérum, mely annyi emberéletet mentett már meg a biztos haláltól, mérge-e vagy nem. Landreiter felszólalásának, a ki mérgeknek mondta a szérumot azért,

mert több diftériás beteg akit szérummal kezeltek, vérmérgezés tünetei közt halt el, meg volt a hatása. A világ legkiválóbb orvosai gyűltek össze kongresszusra Madridba. A kongresszuson a magyarok részéről dr. Fodor József és dr. Pertik Ottó jelentek meg. A kongresszuson alapos megvitatásra került ez a kérdés s végre is kimondták, hogy **szérum nem mérge.** Az, hogy néhány szérummal kezelt diftériás beteg vérmérgezés tünetei között halt meg, csak a tisztátalan kezeléstől származhatott. Szegény — gyermekeikéért aggodó — szülők, most már egészen nyugodtan bizhatják difteritiszben synylődő gyermekeiket az orvosra, hogy szérummal kezelje azt, csak a tisztaságra kell ügyelni.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. augusztus hó 31-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	120.85	121.35
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.—	121.—	—
„ koronajárdék 4%	—	98.50	99.—
„ regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.50	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%	—	121.50	122.—
Egységes államkötvény 4 1/10%	101.50	102.—	—
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.—	141.—	—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	397.25	397.75
Osztrák hitelbank részvény	—	361.30	361.60
Magyar ipar- és keresk. bank. r.	101.50	101.75	—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.75	123.75
„ „ 3%-os „	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.60	121.60
Magyar vörös keresztsorsjegy	10.75	11.25
Osztrák „ „	—	20.—
Olasz „ „	—	11.75
Bazilika sorsjegy	—	6.75
Jó-sziv „	—	3.90

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.71
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.52	9.54
1 Sovereigns	—	—	12.—	12.04

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. aug. 30-án.

Buzaüzletben ma készáruban lanya hangulat uralkodott és az árak 15-20 krral csökkentek.

A kínálat kocsirakományokban élénk volt, ellenben malmaink a hevésárlástól tartózkodtak. Eladatott 25,000 mm., jó minőségű árúért 15 krral és olcsóbb rendű árúért pedig 15-20 krral olcsóbb árakat fizettek.

Rozsban elkelt néhány kisebb tétel változatlan áron.

Tengeriben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Zabban elkelt néhány kocsirakomány változatlan áron.

Eladatott:

Buza uj. Tiszavidéki. 200 mm. 81 k. 9.50 forinton, 300 mm. 80 k. 9.55 forinton, 500 mm. 80 k. 9.55 forinton, sárga, 100 mm, 82 k. 9.70 frton, sárga, 100 mm. 81 k. 9.70 frton, mind három hónapra.

II. Matáridő-üzlet.

Külföld magasabb árfolyamokat jelent. Nálunk az üzlet azonban lanya hangulatban és olcsóbb árákou nyílt meg. A forgalom mérsékelt volt és a forgalom alatt az árak nagyobb vásárlási kedv következtében ismét kissé emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	8.37 — 8.39
„ júniusra	— — —
Rozs szeptemberre	6.60 — 6.62
Tengeri máj.—jul.-ra	4.39 — 4.41
Zab szeptemberre	5.33 — 5.35

Délután 4 órakor zárlat:

Buza júniusra	8.37—8.38
ősze	6.60—6.61
Rozs szeptem.	5.32—5.33
Zab	4.39—4.40
Tengeri máj.—jun.	12.80—12.90
Repcze augusztusra	

Bérekcsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeltől 7 órától estig 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeltől 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszáma.		
Fél óra	40	30
Háromnegyed óra	60	45
Egy egész óra	80	60
Minden következő óra	40	30
Az utolsó óra utólétele vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szompón belül	50	80
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik	2	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházról jövet	50	30
Bármely vasúti indóház vagy raktházhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	80	60
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	50	30
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár.	50	30
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	80	60
Menet és visszajövet egy órai várakozással	1	70
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldézés menet vagy jövet	60	40
Menet és jövet egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő óra	40	30
Külső barom- és lovasártásra oda és vissza egy órai várakozással	50	30
Minden következő óra	80	60
A katonai lakóházhoz és katonai körúthoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további óra	40	30

A díjak reggeltől 6 órától esti 9 óráig számíthatnak.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Alulírott, mint a görbersdorfi **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségben, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrást

(Beregmege)

1879 óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyvíz** alkalmazását orvosársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

A Görbersdorfi gyógyintézet **tüdőbetegek számára**.

Dr. Römpler Tóder.

737—6—6

Vese, húgyhólyag, húgydara és kőszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

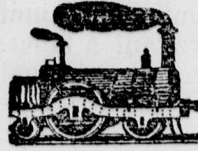
Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

738—30—17

Vasuti menetrend.

Érvényes 1898. május hó 1 től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Érkezik
P.-Ladány* - - 12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány - - 3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.11 délután
P.-Ladány - - 8.15 este	Személyvonat	9.45 este
Budapest - - 9.01 reggel	Gyorsvonat	1.54 délután
Budapest - - 12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest - - 10.27 este	Személyvonat	6.35 reggel

Debreczen—M.-Sziget

Szalmár - - - 5.22 reggel	Személyvonat	1.— délután
M.-Sziget - - - 3.— reggel	Személyvonat	9.45 délelőtt
M.-Sziget - - - 3.56 délután	Személyvonat	10.49 este
M.-Sziget - - - 6.59 délután	Gyorsvonat	11.40 este
M.-Sziget - - - 6.55 este	Tv. sz. sz.	7.— reggel

Debreczen—Szerencs

Szerencs - - - 8.25 reggel	Személyvonat	11.26 délelőtt
Szerencs - - - 4.02 délután	Személyvonat	7.06 délután
Szerencs - - - 7.05 este	Személyvonat	9.55 este

Debreczen—Füzes Abony

Füzes-Abony - 4.42 reggel	Vegyesvonat	18.24 délelőtt
Füzes-Abony** - 4.16 délután	Vegyesvonat	8.00 délután

Debreczen—Nagy-Léta—Vértés

N.-Léta—Vértés - 8.35 reggel	Vegyesvonat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértés - 4.21 délután	Vegyesvonat	6.24 délután

Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök

B.-Szt-Mihály - 5.38 reggel	Vegyesvonat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály - 4.06 délután	Vegyesvonat	7.02 délután

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul
P.-Ladány - - 7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel
P.-Ladány - - 5.14 reggel	Személyvonat	4.06 reggel
Budapest* - - 3.36 délután	Gyorsvonat	9.15 este
Budapest - - 6.50 délután	Személyvonat	9.15 délelőtt
Budapest - - 2.40 éjjeli	Gyorsvonat	2.11 délután
Budapest - - 2.40 éjjeli	Személyvonat	7.05 este

M.-Sziget—Debreczen

M.-Sziget** - - 7.51 reggel	Személyvonat	4.— reggel
M.-Sziget - - - 12.16 délután	Személyvonat	6.— reggel
M.-Sziget - - - 6.54 délután	Személyvonat	1.31 délután
M.-Sziget - - - 8.54 este	Gyorsvonat	4.11 délután
M.-Sziget - - - 10.12 este	Személyvonat	3.46 délután

Szerencs—Debreczen

Szerencs - - - 8.09 reggel	Személyvonat	5.02 reggel
Szerencs - - - 12.21 délután	Személyvonat	9.07 délelőtt
Szerencs - - - 7.57 este	Személyvonat	5.20 délután

Nagy-Léta—Vértés—Debreczen

N.-Léta—Vértés - 7.18 reggel	Vegyesvonat	5.18 reggel
N.-Léta—Vértés - 3.18 délután	Vegyesvonat	1.00 délután

Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök—Debreczen

B.-Szt-Mihály - 8.17 reggel	Vegyesvonat	5.25 reggel
B.-Szt-Mihály - 6.41 este	Vegyesvonat	3.27 délután

Füzes-Abony—Debreczen

Tisza-Füred - - 8.— reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel
Füzes-Abony - 5.36 délután	Vegyesvonat	11.39 délelőtt
F.-Abony*** - 7.50 este	Vegyesvonat	5.25 délután

* Csak P.-Ladányig.
** Csak Szalmárról.
*** Csak Ohat-Köcsig.

1,000.000

korona nyerhető

a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek VI-ik húzásán,

mely f. hó 14-től október 13-ig, tehát egy egész hónapig tart és ezen idő alatt 30.000 nyeresemény lesz kisorsolva. — Az osztálysorsjáték eme legelőnyösebb húzására sorsjegyek még mindig kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar
dohány-nagytözsdejében.

Tigrispintyek

gyönyörű dalolók párja 2 márka, 5 pár 9 márka, 10 pár 16 márka. Afrikai pintyek, feltűnő kellemes dalolók egy pár 2.50 márka, 5 pár 10 márka. Pápapintyek szép és kitaró dalolók, darabja 5 márka. Indigópintyek égszínű, szorgalmas dalolók, darabja 4 márka, szürke biborok piros bubbal dalolók darabja 6 márka. Hullámszárnyu tenyész párok párja 7 márka. Szürke fejű törpe papagályok tenyészpárok párja 4 márka, kis papagályok könnyen szelidítő és beszéző darabja 5 márka. Amazon papagályok, szelid és beszéző darabja 30, 36, 40, 50—100 márka. — Szállítást biztosítva az állatok eleven megérkezését utánvétellel

L. Förster Vogel-Export

Chemnitz (Sachsen). 793—2—2

Törleszt. kölesön

földbirtokokra.

Kölesön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

Convertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtoknyomtatvány.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmányszerűleg ajánlva van.

Csokonai

nyomda- és kiadó-részvénytársaság

könyvkötészetében

Debreczen, Piacz-utca, a városházzal szemben; bemenet a hal-utca felől is,

mindennemű bekötési munkák a legszebben, legtartósabban és a mi fő: **a legolcsóbban** készítettnek.

Iskolai könyvek darabja 15 krtól feljebb.

Mindennemű **disz munkák**, térképek és más fali táblák, felragasztása stb. a leggondosabban eszközöltetik.